



Kör ned

HUVUDET I SANDEN



O M MAN KÖR ned huvudet i sanden, försvinner problemet då? Nej, det gör det förstås inte men ibland kanske det ändå är rätt sätt att förhålla sig till omvärlden.

Med jämna mellanrum publicerar tidningar listor på gangsters. Kartor över utbredning och alltid ackompanjerat av feta gangsterrubriker. Maffia är ett flitigt använt ord i sammanhanget. Och alltid illustrerat med symboler.

Ta vilket kriminellt gäng som helst och det finns alltid någon kreativ person som gillar att rita eller pilla med grafiska program. Resultatet blir ofta något som har med döden eller våld att göra. Lite mönster och ofta färgerna svart och vitt. Inget konstigt med det. I alla tider har symboler använts för att visa tillhörighet och för att skrämma sina motståndare och för att sätta skräck i vanligt folk. Sjörovarna visste hur man gjorde. Än i dag finns väl inte en människa som inte förstår innebörden av en vit döds-kalle på en svart flagga. Riddarna hade sina symboler liksom alla stridande förband i alla krig i alla tider har haft sina.

Men det är inte symbolerna i sig som skrämmer. Man kan rita hur många döds-kallar som helst utan att det skrämmer någon. Mina barn har gummistövlar och slipsar med döds-kallar på och i godislådorna kan man hitta döds-kallar som både är salta och sura. Helt oförargligt alltså. Även om jag själv tycker det är konstigt med döds-kalleslipsar för barn. Barnslipsar är ju i och för sig något konstigt även utan döds-kallar.

Döds-kallesymbolen måste som alla andra varumärken laddas med ett värde för att fungera som det är tänkt.

Sätt döds-kallen, lien, treudden,

knytnäven, yxan, kniven eller vilken symbol som helst egentligen på ryggen av en skinnväst, eller på en svart T-tröja, eller på en hemsida och koppla våld och hot till den.

Symbolen får ett värde.

Ett inneboende användbart våldskapital.

Om en medelålders man stiger in i en butik och vänligt ber att få tala med chefen för han vill tala affärer skulle ingen kunna ta det som ett hot. Sätt på samma vänliga medelålders man en skinnväst med en känd symbol för ett världsomspännande nät av motorcykelintresserade så blir det en helt annan sak. Inte ett hotfullt ord behöver luftas.

Låt mig återgå till att köra ned huvudet i sanden.

Varje gång en symbol, vars huvudsakliga syfte är att sätta skräck i någon, används så förstärks varumärket. Minst en gång i veckan blir jag uppringd av journalister som vill ha Rikskriminalens syn på än det ena gänget, än det andra.

Hur farliga är de?

Hur stor utbredning har de?

Varje gång är svaret detsamma. Rikskriminalpolisen svarar aldrig på sådana frågor. Inte för att den

utmärkta underrättelsetjänsten inte vet, utan för att Rikskriminalpolisen inte vill förstärka deras varumärke. Det svaret möts ofta av förvåning, indignation och med ett tonfall som inte ligger långt ifrån det jag själv använder till mina barn när jag ska förklara hur saker och ting hänger ihop. Jag får veta att det naturligtvis inte är tidningens mening att gå kriminella organisationers ärenden. Man vill ju bara visa hur utbredd problemet är och alltid låter man någon stackars drabbad komma till tals. Det bygger ju inga varumärken, tvärt om, får jag veta.

Man måste belysa problem för att bekämpa dem, problem försvinner inte för att man kör ned huvudet i sanden. Har jag vidare fått förklarat för mig.

Rekryteringen till kriminella gäng kan naturligtvis inte stoppas för att jag kör ned huvudet i sanden. Det krävs mycket mer än så.

Men för varje gång ett kriminellt varumärke inte syns, inte exponeras, inte omtalas blir det lite, lite svagare. Eller åtminstone inte starkare. ///

Varg Gyllander,

Författare och pressekreterare hos
Rikskriminalpolisen